

Beth Grothe Nielsen og Annika Snare

Viktimologi

Om forbrydelsens ofre: teori og praksis

AARHUS UNIVERSITETSFORLAG

Indhold

Indledning	11
Kapitel 1: Ofrets rolle i forskellige samfund	16
1.1. Det sakrale offer	16
1.2. Fortidens civile ofre	16
1.3. Ofret i »primitive« samfund	19
1.4. Diskussion	23
Kapitel 2: Teorier om forholdet mellem offer og gerningsperson	24
2.1. Von Hentigs offer-typologi	24
2.1.1. Børn og unge	25
2.1.2. Kvinder	26
2.1.3. Gamle	26
2.1.4. Mentalt defekte og skadede	26
2.1.5. Immigranter, minoriteter og sinker	26
2.1.6. Nedtrykte og deprimerede	27
2.1.7. Grådige og begærlige	27
2.1.8. Letfærdige og letsindige	28
2.1.9. Ensomme og ulykkelige	28
2.1.10. Terroriserende	28
2.1.11. Andre typer	29
2.1.12. Samfundet	29
2.1.13. Grader af skyld	30
2.2. Nyere kategoriseringer	30
2.2.1. Fattahs kategorier	30
2.3. Det kausale offer	33
2.3.1. Præcipitation	33
2.3.1.1. Ofre for drab	33
2.3.1.2. Ofre for voldtægt	35
2.3.1.3. Børn som ofre for seksualforbrydelser	38
2.3.1.4. Andre typer offeradfærd	40
2.3.2. Diskussion	41
2.3.3. Udfordring af maskulinitet, ære og retfærdighed	44
2.4. Ofrets livsstil	47
2.4.1. Den klassiske model: Livsstil-udsathed	48

2.4.2.	En opdateret livsstilsmodel	50
2.4.3.	Andre modeller for offeraktivitet	51
2.4.4.	Diskussion	52
2.5.	Markedsmodellen	55
Kapitel 3: Empiriske offerundersøgelser		57
3.1.	Skadestueundersøgelser	59
3.2.	Lokale offersurveys	62
3.3.	Nationale offersurveys	64
3.3.1.	USA	64
3.3.2.	Norden	65
3.3.3.	Storbritannien	67
3.4.	Internationale offersurveys	70
3.5.	Diskussion	73
3.5.1.	Repræsentativitet	74
3.5.2.	Svarprocenter	75
3.5.3.	Underrapportering	76
3.5.4.	Interviewmetoder og spørgsmålsformulering	77
3.5.5.	Erindringsforskydning	81
Kapitel 4: Offerbevægelserne		83
4.1.	De internationale offerbevægelser	83
4.1.1.	Statslig erstatning til voldsofre	84
4.1.2.	Krisecentre og rådgivninger for kvinder og børn	86
4.1.2.1.	Storbritannien	86
4.1.2.2.	USA	89
4.1.2.3.	Danmark	90
4.1.3.	Offerrådgivninger	92
4.1.3.1.	Victim Support i Storbritannien	92
4.1.3.2.	Slachtofferhulp i Holland	94
4.1.3.3.	Brottofferjourer i Sverige	95
4.1.3.4.	Initiativer i Danmark	96
4.1.4.	The European Forum for Victim Services	97
4.1.5.	Grundlove for ofre	98
4.1.5.1.	Storbritannien	98
4.1.5.2.	USA	100
4.2.	Internationale konventioner og standarder	100
4.2.1.	Forenede Nationer	101
4.2.2.	Europarådet	103
4.3.	Offer-ideologier	103

4.3.1.	Omsorgs-ideologien	104
4.3.2.	Genopretnings-ideologien	105
4.3.3.	Gengældelses-ideologien	105
4.3.4.	Abolitionisme-ideologien	106
4.4.	Diskussion	107

Kapitel 5: Offerrelaterede reaktioner på kriminalitet 110

5.1.	Mægling	113
5.1.1.	USA	114
5.1.1.1.	Supplement til straffesystemet	114
5.1.1.2.	Konfliktløsning i lokalsamfund	116
5.1.2.	Norge	117
5.1.2.1.	De første konfliktråd	117
5.1.2.2.	En del af straffesystemet	120
5.1.3.	Andre europæiske lande	122
5.1.4.	Danmark	122
5.2.	Konfrontation	126
5.2.1.	Forsoningsprogrammer i Canada	127
5.2.1.1.	VORP-programmerne	127
5.2.1.2.	En traditionel indiansk ceremoni	128
5.2.2.	Forsoning i et ungdomsfængsel i Alaska	131
5.3.	Erstatning fra forbryderen til ofret	132
5.4.	Diskussion	134

Kapitel 6: Skeptisk viktimologi 138

6.1.	Forskellige viktimologiske retninger	138
6.1.1.	Videnskabelig ramme	139
6.1.2.	Politisk ramme	141
6.2.	Kriminologi og viktimologi som antipoder	142
6.2.1.	Et kriminologisk kursskifte	143
6.2.2.	Et viktimologisk kursskifte	144
6.2.3.	Forskelle med hensyn til de centrale forestillinger	145
6.2.4.	Forskelle med hensyn til kriminal- og straffepolitik	147
6.3.	De ombyttelige roller mellem offer og skadevolder	149

Kapitel 7: »I ofrenes navn« 154

7.1.	Manipulation af ofre for kriminalitet	154
7.1.1.	Fremskynder viktimisering	155
7.1.2.	Lovgivningsinitiativ	156
7.1.3.	Ofrenes deltagelse i retsprocessen	157

7.1.4.	Ofrenes deltagelse i strafudmålingen og -fuldbyrdelsen	158
7.1.5.	En manipulerende offerpolitik	161
7.1.6.	Et lidt lysere syn	162
7.2.	Hvem er ofrenes bedste ven?	163
7.2.1.	Den britiske udvikling af hjælp til ofrene	164
7.2.2.	Kriminalitetsofre i svensk belysning	166
7.2.3.	Kriminalitetsofre i dansk belysning	166
7.2.3.1.	Folketinget	166
7.2.3.2.	Folket	168
7.3.	Erhvervslivets profitering af offerbevidsthed	169
7.3.1.	Skydevåben til kvinder	169
7.3.2.	Mobiltelefon til beskyttelse	171
Litteratur		174
Personregister		183